

AIBEL AS
Postboks 300 Forus
4068 STAVANGER
Att. Anne Hedvik Kindlihagen

Kontakt saksbehandler
Alexander Reppert, 51568727

Endring av tillatelse til sprenging og mudring av masser i sjø - Risøy, Haugesund kommune - Aibel AS

Fylkesmannen har ferdigbehandlet søknad om endring av tillatelse til arbeid i sjø utenfor tørrdokken ved Aibel på Risøy, på gnr./bnr. 39/27 i Haugesund kommune.

Endringene innebærer en endring av vilkår 1.5, punkt 2 og vilkår 2.1-2.5, vilkår 3.1-3.2 og vilkår 7.1. I tillegg er det lagt til to nye vilkår (2.6, 2.7 og 3.3).

Vi varsler et gebyr for behandling av søknaden.

Vi viser til oversendelsen datert 02.10.2019 med søknad om endring av tillatelsen av 23.08.2019, samt supplerende informasjon vedlagt søknaden.

Bakgrunn for saken og søknad

Fylkesmannen ga Petter J. Rasmussen, på vegne av Aibel AS, tillatelse den 23.08.2019 til arbeid i sjø (sprenging og mudring). Formålet med arbeidet er utdypning utenfor tørrdokken ved Risøy i Haugesund kommune. Tillatelsen setter vilkår om blant annet avbøtende tiltak, metode for utføring og tidsbegrensninger.

Den 12.09.2019 ble det avholdt et møte mellom Fylkesmannen og Aibel AS for å drøfte mulige endringer av enkelte vilkår i tillatelsen. Bakgrunnen for møtet og søknaden er ønsket om å finne akseptable løsninger som kan optimalisere metoden for utdypning, samt redusere tidsbruk og økonomiske kostnader. Hovedsakelig omhandler endringssøknaden vilkårene for bruk av siltgardin og disponering av mudringsmasser.

Unntak fra forhåndsvarsel

I henhold til forurensingsforskriften § 36-7 *Unntak fra forhåndsvarsel*, vurderer Fylkesmannen at høring og offentlig ettersyn i dette tilfellet kan unnlates fordi tiltakshaver allerede har en gjeldende tillatelse til arbeid i sjø. Aktuelle problemstillinger ble belyst den gang. Omsøkte endringer er av mindre omfang og vurderes å være av mindre miljømessige betydning. Risikoen for partikkel-

spredning ut av tiltaksområdet vurderes som liten ved utførelse i henhold til fastsatte vilkår. En mindre endring av tillatelsen blir etterhåndskunngjort og høringsinstanser får tilsendt kopi av dette brevet.

Søknad om endring

Søknaden omfatter en endring av enkelte vilkår i punkt 1 (generelle vilkår), punkt 2 (bruk av siltgardin) og punkt 3 (mudring). Omsøkte endringer er som følger:

- Tillatelse til arbeid i sjø i perioden februar/mars
- Tillatelse til bruk av boblegardin som erstatning for siltgardin
- Tillatelse til forflytting av masser og boring av søm langs dokken uten silt-/boblegardin
- Tillatelse til sprengning og fjerning av sprengstein uten bruk av silt-/boblegardin
- Tillatelse til visuell inspeksjon av løsmassene fra pukputene og tidligere utdypning som grunnlag for å vurdere forurensing og videre disponering.

Fylkesmannens vurdering

Rettslig grunnlag

Fylkesmannen har vurdert søknaden ut fra de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket forøvrig medfører, jf. forurensningsloven §§ 11 og 16. Vurderingstemaet suppleres av kravene i vannforskriften § 4, og naturmangfoldloven § 7 om skjønnsutøvelsen etter forurensningsloven.

Bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT)

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutninger skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller dersom dette ikke finnes, på «føre-var-prinsippet». Naturmangfoldet gjelder arters bestands-situasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster, og deler disse inn i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften § 4 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at vannforekomsten endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømålene skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Fylkesmannen har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi det planlagte tiltaket tillatelse etter forurensningsloven.

Miljøpåvirkning

Vi viser til våre tidligere vurderinger i tillatelsen av 23.08.2019. Videre har Fylkesmannen gjort supplerende vurderinger av ovenfornevnte enkelttema, på bakgrunn av den informasjonen og de vurderingene som ligger vedlagt i søknaden.

Arbeid i gyteperioden for torsk

Basert på tidligere utredninger og undersøkelser, satte Fylkesmannen vilkår om at arbeider i sjø ikke skulle utføres i perioden februar – juni, av hensyn til gyteperioden for torsk. Som følge av Aibel AS sine tidsfrister er det gitt uttrykk for at det vil være sentralt for gjennomføringen av tiltaket at det kan utføres sprengning/mudring i sjø i perioden februar/mars. Aibel vil tilstrebe å ferdigstille arbeidet innen 1. februar 2020.

Sprengningsarbeidet og mudringsarbeidet skal utføres etter at all fin masse er mudret bort. Fylkesmannen antar at det da vil være lite finstoff igjen på sprengsteinsmassene, slik at mudringsarbeidene etter sprengning, ikke vil føre til blakking av vannmassene. Sprengningsarbeidene har et begrenset omfang i tid og rom. Vi vurderer dermed at det vil være liten sannsynlighet for at omsøkt arbeider i sjø vil medføre nevneverdige, varige skade eller ulempe for torsk (utenom fisk som oppholder seg umiddelbar nærhet til anleggsarbeidene), forutsatt at arbeidene blir utført i henhold til fastsatte vilkår. Med hensyn til føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9, vil vi stille krav til turbiditets-målinger med grenseverdier i perioden januar-februar. Dersom turbiditeten overgår grenseverdien må tiltak gjennomføres, eller arbeidene stoppes opp til verdiene når et akseptabelt nivå.

I COWI AS sin rapport av 27.09.19 (vurdering av naturmangfold og overvåking av tiltak) er det anbefalt en turbiditetsgrense på 20 FTU. Fylkesmannen vurderer at grensen må halveres da finstoff fra sprengstein er kjent for å ha skadelige effekter på fisk, egg og larver på konsentrasjoner ned til 2-5 mg/L SS. Korrelasjonen mellom mg/l SS og turbiditet (NTU) er uklar og det er mulig at 10 NTU tilsvarer 20-30 mg/L SS finstoff. Dette tilsier at selv en grenseverdi på 10 NTU kan være skadelig for fisk.

Bruk av boblegardin

Petter J. Rasmussen AS, på vegne av Aibel AS, har vurdert bruken av boblegardin som alternativ til siltgardin i deler av tiltaksområdet. Alternativet var opprinnelig å installere en siltgardin som strekker seg i hele dokkens lengde og en boblegardin helt i sør, slik at fartøyene kan kjøre uhindret inn og ut i forbindelse med arbeidet. I senere tid har det vist seg å være problematisk med bruk av siltgardin på grunn av vær og strømninger. Etter flere forsøk med å stabilisere den har gardinen blitt dratt ut i sundet, noe som er en fare for skipsfarten i karmsundet. Det er mest sannsynlig en del skader på gardinen og det antas foreløpig at den har slitt seg fra fortøyningene.

Vurderingene som er gjort, er basert på erfaringer fra tilsvarende prosjekter. Disse viser at boblegardin kan fungere som et godt alternativ til siltgardin. Dette forsterkes dersom man installerer en dobbel boblegardin, samtidig som man overvåker med turbiditetsmålere. Fylkesmannen har innhentet erfaringer fra tilsvarende prosjekter, blant annet fra prosjektet Renere Sandefjordsfjord. Erfaringene her viser at boblegardin kan fungere som et alternativ for å redusere partikkelspredning ved arbeider i sjø, særlig i strømutsatte områder. Noen av de praktiske fordelene med en slik gardin er at den er lett å justere og avstanden mellom gardinene kan optimaliseres underveis. I tillegg sperrer den ikke for båttrafikk, den kan gjenbrukes og den er enkel å montere/demontere. Ulempen er at gardinen ikke alltid er 100% tett i det øverste laget, altså i vannoverflaten, ved høy vindhastighet. Dette oppleves likevel også som en svakhet ved bruk av siltgardiner. I tillegg kan sedimenter spres ved at de følger i kjølvannet av fartøy som passerer inn og ut av tiltaksområdet. Å begrense båttrafikk til det absolutt nødvendige vil derfor være viktig.

Fylkesmannen vurderer at bruk av boblegardin som erstatning for siltgardin vil begrense partikkelspredning ut av tiltaksområdet. Ettersom det er påvist høye verdier av forurensing i sedimentene, setter vi krav om at det installeres dobbel boblegardin. Dersom det ved senere anledning blir aktuelt med justeringer eller endringer i omsøkt gardinløsning, skal dette konsulteres med fagkyndige, rapporteres og sendes til Fylkesmannen.

Forflytting av masser og boring av søm uten bruk av siltgardin

Arbeidet med å forflytte masser fra dokken og gjøre klart for boring av søm har startet, men på grunn av utfordringene med siltgardinen har arbeidet stoppet opp. Det gjenstår fremdeles masser ved skiddkaien som må forflyttes. Det søkes nå om tillatelse til å fortsette med forflyttingen og å utføre boring av søm uten bruk siltgardin.

Aibel AS har innhentet informasjon fra sjøentreprenøren som har informert om at det er et tynt lag med løs masser over bart fjell som forflyttes, og at det ikke har vært observert blakking av sjøen ved gjennomføringen av arbeidet ved dokken. Massene skrapes kun langs bunn og tas ikke opp i vannsøylen. Uten bruk av siltgardin vil arbeidet kunne føre til en mindre forringelse av vannforekomsten. Fylkesmannen vurderer likevel at arbeidet er av mindre omfang og vil være av mindre miljømessige betydning. Partikkelspredning ut av tiltaksområdet vurderes som liten.

Sprengning og fjerning av sprengstein uten bruk av silt-/boblegardin

Undersøkelser av sedimentene ved tiltaksområdet har vist at sjøbunnen i området er forurenset av organiske og uorganiske miljøgifter. Fylkesmannen har i vedtak av 23.08.2019 stilt vilkår om at all løs masse skal fjernes før sprengnings- og mudringsarbeidet utføres. Etter fjerning vil sjøbunnen i omsøkt område i hovedsak bestå av bart fjell med grovere grusmasser imellom. Det antas derfor at eventuell spredning av forurensete sedimenter som følge av arbeidene vil være svært begrenset og vil ikke utgjøre en betydelig risiko for natur eller vannforekomst.

Sprengning i sjø kan forårsake spredning av trykkbølger og skarpe partikler fra sprengningsmassene som kan medføre skadevirkninger på fisk og andre marine organismer. Fylkesmannen legger derfor til grunn at sprengningsteknikken i best mulig grad tilpasses for å minimere partikkelspredning. Vi presiserer også at arbeidet bør forsøkes ferdigstilt innen 1. februar 2020.

Metode for skilling av rene og forurensete muddermasser.

I Fylkesmannens tillatelse av 23.08.2019 er det satt vilkår om at alt av løsmasser mellom tørrdokken og prøvepunkter 4 og 5 skal fjernes og holdes adskilt og leveres til godkjent mottak. Dette var på bakgrunn av utførte sedimentundersøkelser som gjorde det vanskelig å avgrense hvor langt forurensingen strekker seg ned i lagene og utover i tiltaksområdet. I senere tid har det blitt estimert at mengde masse som må deponeres til godkjent deponi er ca. 2500 m³. Av dette har en estimert at de forurensete sedimentene utgjør mellom 200-600 m³. Løsmassene består i hovedsak av tidligere sprengstein og pukk fra noen puter som ble installert i forbindelse med et prosjekt i 2015.

Aibel As har foreslått at det utføres visuell inspeksjon av løsmasser i form av pukkputer og sprengstein fra tidligere utdypning. Dersom løsmassene ikke påviser sedimenter, kan disse anses som rene masser og kan skilles fra resten. Fylkesmannen har vurdert at det vil være usannsynlig at større fraksjoner inneholder forurensing, men utfordringen vil likevel være å få skilt mellom sand/mudder og grovere masser. Vi er positive til en løsning som kan sikre gjenbruk av rene masser, og visuell

inspeksjon av pukkputer og sprengstein kan i dette tilfellet være tilstrekkelig dersom det i praksis gjennomføres på en god måte. Fylkesmannen vil stille krav om dokumentasjon på metode for gjennomføring.

Konklusjon

Fylkesmannen endrer tillatelsen av 23.08.2019 til arbeider i sjø utenfor tørrdokken ved Aibel på Risøy, på gnr./bnr. 39/27 i Haugesund kommune. Endringen begrunnes i at spredning av forurensede sedimenter som følge av arbeidene vil være begrenset, og vil ikke i særlig grad utgjøre en risiko for natur eller vannforekomst. Tiltaket er nødvendig for å gi bedre plass og større innseilingsdyp i et industriområde. Fordelene med tiltaket vurderes derfor samlet sett som større enn ulempene, jf. forurensingsloven § 11.

Vedtaket om endring gjøres på grunnlag av opplysninger gitt i søknad om endring av 02.10.2019, samt opplysninger fremkommet under behandling av søknaden.

Tiltakshaver må dekke kostnadene ved å begrense eventuell skade på naturmiljø som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11.

Vedtak

Med hjemmel i forurensningsloven § 18, endrer Fylkesmannen i Rogaland, Petter J. Rasmussen sin tillatelse av 23.08.2019. Fylkesmannen refererer til vilkår satt i tillatelsen av 23.08.2019.

Vilkår 1.5 endres til:

Arbeid i sjø skal tilstrebes ferdigstilt før eller utenom perioden februar-juni av hensyn til gyteperioden for torsk.

Punkt 2 og tilhørende vilkår endres til:

2. Avbøtende tiltak

- 2.1 Før massene skal mudres opp av vannet, skal det monteres silt- og/eller boblegardin rundt mudringsområdet. Gardinen skal være forankret i bunn og være montert slik at partikkelspredning ut av område ikke forekommer. Det skal utføres daglig visuell kontroll av gardinen for å sikre at den fungerer etter hensikten.
- 2.2 Gardinen må stå montert under mudringsarbeidet før sprengning.
- 2.3 Dersom det oppdages synligpartikkelspredning utenfor silt- og/eller boblegardin, skal arbeidene stanses umiddelbart og tiltak iverksettes i henhold til beredskapsplan (se punkt 7.1)
- 2.4 Silt- og/eller boblegardin skal ikke flyttes eller demonteres før 14 dager etter at arbeidene innenfor gardinen er avsluttet. Siltgardin skal leveres til godkjent avfallsmottak etter bruk.
- 2.5 Det er ikke tillatt å åpne siltgardin under arbeidet. Det er heller ikke tillatt å skru av lufttilstrømningen til boblegardinen under arbeid.

Punkt 2 suppleres med følgende vilkår:

- 2.6 Dersom det ikke brukes siltgardin, skal det ved sprengning, mudring, boring og forflytting av masser gjennomføres turbiditetsmålinger. Grenseverdi for turbiditet settes til 10 NTU. Målestasjoner skal godkjennes av Fylkesmannen før arbeidene starter.
- 2.7 Ved bruk av boblegardin skal det installeres en dobbel gardinløsning.

Vilkårene i punkt 3 endres til:

- 3.1 Før sprengning skal alt av løsmasser mellom tørrdokken og prøvepunkter 4 og 5 fjernes, holdes adskilt og videre disponeres på lovlig vis. Forurensede masser må leveres til godkjent mottak. Lasting av avvannet, forurenset overskudds-masser må utføres på en måte som sikrer mot utlekking av partikler for å hindre spredning av forurensning utenfor silt- og/eller boblegardin.
- 3.2 Avvanning av mudringsmassene skal utføres på en forsvarlig måte innenfor silt- og/eller boblegardin (med sikring mot utlekking av partikler). I det tilfellet avvannet masser skal mellomlagres før videre disponering, må massene sikres mot avrenning for å hindre spredning av forurensning/partikler.
- 3.3 Metode for utskilling av rene masser under mudringsarbeidet må dokumenteres og godkjennes av Fylkesmannen før arbeidet starter opp.

Vilkår 7.1 endres til:

Før anleggsarbeidene starter, må tiltakshaver ha etablert en beredskapsplan som skal gjennomføres straks hvis det viser seg at arbeidet medfører akutt forurensning. Det skal også inneholde tiltak som skal gjennomføres straks dersom det viser seg at arbeidet medfører overskridelse av fastsatt grenseverdi for turbiditet, jf. vilkår 2.6, samt til uønsket spredning av skyteledninger, jf. vilkår 4.2. Beredskapsplanen skal godkjennes av Fylkesmannen før arbeidene i sjø starter.

Øvrige vilkår stilt i tillatelsen av 23.08.2019 gjelder fremdeles for tiltaket.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeidene ved Risøy i Haugesund kommune isolert sett er uønsket.

Brudd på vilkår i en tillatelse medfører straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Etterhåndskunngjøring

Dette brevet og søknadsdokumentene vil bli lagt ut til offentlig ettersyn på nettsiden til Fylkesmannen i Rogaland www.fylkesmannen.no/Rogaland under emnet «Miljø og klima».

Klagerett

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell klage bør begrunnes og skal sendes til Fylkesmannen i Rogaland.

Varsel om gebyr for saksbehandling

Fylkesmannens behandling av søknader om tillatelser etter forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Fylkesmannens behandling av denne saken har medført en ressursbruk tilsvarende gebyrsats 7, jf. forurensningsforskriften § 39-4 *Gebyr for arbeid med fastsettelse av nye og endring av tillatelser*. Aibel AS skal derfor betale et gebyr på **kr. 16 400,-** for Fylkesmannens behandling av søknaden om endring av tillatelse.

Etter forvaltningsloven § 16 har partene i en sak rett til å uttale seg før vedtak blir gjort. Eventuelle merknader til varsel om fastsetting av saksbehandlingsgebyr sendes Fylkesmannen innen 14 dager fra varselet er mottatt, jf. forvaltningsloven § 16.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
konst. fylkesmiljøvernssjef

Alexander Reppert
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Fiskarlaget Vest	Slottsgt. 3	5003	BERGEN
Haugesund kommune	Postboks 2160	5504	Haugesund
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	Stavanger
Fiskeridirektoratet, region sør	Postboks 185 sentrum	5804	Bergen
Museum Stavanger	Muségata 16	4010	STAVANGER
Kystverket Vest	Postboks 1502	6025	Ålesund